

O, hələ 2003-cü ildə söz vermişdi ki, beş il ərzində Azərbaycanda bir dəfə də olsun çadır şəhərciyi qalmayacaq.

2007-ci ildə, cəmi 4 il ərzində bu böyük hədəfə nail oldu.

O demişdi ki, məcburi köçkünlərin həyat şəraitlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçiriləcək.

2020-ci ilə qədər ölkədə məcburi köçkünlər üçün 100-dən çox qəsəbə-şəhərcik salındı. Ötən müddət ərzində Azərbaycanda 300 mindən çox məcburi köçkün mənzillərlə, fərdi evlərlə təmin edildi, həmçinin onların problemləri ardıcıl şəkildə öz həllini tapdı.

Ən ümidisi, O, Konstitusiyamıza və müqəddəs Qurani-Kərimə əl-sararaq and içmişdi ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qoruyacaq.

Baş sərəkərdə olaraq qətiyyəti, əzmi, gücü sayəsində Vətən müharibəsində cəmi 44 günə düşməni qarşısında diz çökdürərək torpaqlarımızı işğaldan azad etdi, Azərbaycana zəfər sevinci yaşatdı, dədə-baba yurdundan didərgin düşən yüz minlərlə vətəndaşımızın yurd həsrətinə son qoydu.

Qürurlu Zəfərimizin üzərindən heç bir gün keçməmiş, məcburi köçkünlərə, "Əziz keçmiş köçkünlər, siz artıq köçkün deyilsiniz...", deyə gözdənliliyi verdi, bu vətən həsrətli insanlara tezliklə yurd-yuvalarına qovuşdurulacaqlarının müjdesini çatdırdı.

Beləliklə, prezidentinə, vətəninə, andına sadıq olan Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev uzaqgörən siyasəti, mükəmməl hərbi taktikası sayəsində bir vətəndaş, bir dövlət başçısı kimi xalqı, ölkəsi naminə üzərində gütdüyü mənəvi öhdəlikləri layiqincə yerinə yetirərək Vətən qarşısındakı müqəddəs borcunu ödədi.

Zəfərə doğru

Əslində, Azərbaycan dövləti Prezident İlham Əliyevin ötən illər ərzində böyük məharətlə yürütdüyü müqəddəs siyasət, yaratdığı güclü iqtisadiyyat, qüdrətli ordu, malik olduğu yüksək beynəlxalq nüfuz sayəsində Zəfərə doğru inamla irəliləyirdi.

Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsini qarşısına prioritet məqsəd kimi qoyan İlham Əliyev bu məqsədə çatacağımızın yaxın olduğunu, Azərbaycan xalqına, keçmiş məcburi köçkünlərə, hələ 2016-cı ildə Lələtopa zəfəri zamanı bəyan etmişdi: "...Azərbaycan bayrağı bu gün Lələtopada və Ağdərədə dalğalanır, Şuşada da, Xankəndidə də dalğalanacaq".

2019-cu ildə "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun iclasında "Qarabağ Azərbaycandır!" haqqı nədəli bəyanatı ilə Azərbaycan Prezidenti 30 ildir torpaqlarımızı işğal altında saxlayan mənfur düşmənin canına vahimə saldı.

Bununla Qarabağ və ətraf ərazilərdən zorla didərgin salınan vətəndaşlarımızın qanayan yurd yarasına mülhəm çəkdi.

Azərbaycan xalqının hər bir üzvünün arzularının zirvəsində yer alan həmin müqəddəs məqama isə 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan və cəmi 44 gün sürərək Zəfərələn yekunlaşan haqq savaşında yetdi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında rəşadətli Azərbaycan Ordusu Qarabağımızı, işğal altında qalan bütün torpaqlarımızı azad etdi.

İlham Əliyev qətiyyəti, siyasi iradəsi, vətənpərvərliyi, möcüzə kimi görünən bütün bu məsələləri cə-

Parlaq Vətən müharibəsindən sonra bir qorunulmuş ayrılığın daşını ataraq, özli yurdlarına ilk qovuşma xoşbəxtliyini yaşayanlar isə Zəngilanın Ağalı kəndinin sakinləri oldular.

Bizə tarixi torpaqlarımıza qayıdışın tezliklə gerçəkləşəcəyi müjdesini Prezident İlham Əliyev bu il Müstəqillik Günü ərəfəsində verdi. Mayın 27-də Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində "ağılı kənd" layihəsinin birinci mərhələsi üzrə açılış mərasiminin keçirilməsi zamanı dövlət başçısı İlham Əliyev Ağalı kənd sakinləri ilə görüşü zamanı söylədi ki, "Bu gün Böyük qayıdış dediyimiz prosesə start verildi".

Ağalıya dönen insanların təmsilində Vətən həsrətindən qurtulan, "məcburi köçkünlük yükü"ndən azad olan insanların xoşbəxtliyinə şahid olduq. 2022-ci il iyulun 19-da, vaxtilə Ağalıdan zorla didərgin salınan insanlar yüksək sevinclə yurd yerlərinə döndülər. Zəngilanı, Ağalını heç zaman görməyən yeni nəsillər dədə-baba torpaqlarında yaşayış-yaratmağa, tikib-qurmağa, bu torpağa daha dərin köklərlə sarılmağa gəldilər.

Çox tezliklə şuşalılar, ağdamlılar, laçınlılar, kəlbəcərliyə, ümumiyyətlə, bütün keçmiş məcburi köçkünlər özli torpaqlarına qayıtlaracaq.

Nəhəng çağırışla üz-üzə

"Bu gün biz yeni çağırışlarla üz-üzəlik. Ancaq bunlar xoş çağırışlardır - Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yenidən qurulması, insanların geri qayıtması və Azərbaycanın hər hansı bölgəsində yaşayan keçmiş məcburi köçkünlər üçün daha yaxşı şəraitin yaradılması".

Bu il oktyabrın 5-də Ağdamda baş tutan Azərbaycan Milli Şəhərsalma Forumunun açılış mərasimindəki çıxışında Prezident İlham Əliyev bir daha bəyan etdi ki, hazırda biz keçmiş məcburi köçkün və qaçqınları öz doğma yurdlarına mümkün qədər tez bir zamanda geri qaytarmaq üçün nəhəng bir çağırışla üz-üzəyik.

Dövlət başçısının söylədiyi ki, ötən müddətdə 300 mindən çox məcburi köçkün yeni ev və mənzillərlə təmin edilmişdi. Həmin mənzillərin açılış zamanı isə məcburi köçkünlər Prezidentin minnətdarlıqlarını bildirməklə yanaşı, hər dəfə qeyd edirdilər ki, onları öz torpaqlarına qaytarın: "Mən onlara hər dəfə söz verirdim ki, bunu reallaşdıracağıq və mən foxr edirdim ki, biz bunu reallaşdıracağıq və artıq Böyük qayıdış programı başlayıb".

Bəli, dövlət başçısı İlham Əliyevin şəxsi diqqəti və nəzarəti altında müharibədən ötən qısa müddət ərzində böyük quruculuq meydanına çevrilən Qarabağ və Şərqi Zəngəzur artıq doğma sakinlərinin qəbul etməyə başlayıb. Çox tezliklə, bütün keçmiş məcburi köçkünlər qayıdış kəmərləri ilə doğma yurdlarına dönəcəklər. Yenidən o doğma torpaqlarda yaşayacaq, quracaq, abadlaşdıracaq, xoşbəxt həyat sürəcəklər. İllərdir eşişiyindən pəron-pəron düşmüş, ölkəmizin dörd bir yanına səpələnmiş vətəndaşlarımız artıq birgə xoş günlərə qanad açıblar. Necə ki Prezident İlham Əliyev vaxtilə, 24 dekabr 2011-ci ildə, 50 illik yubileyini Qarabağ torpağında - Ağcabədidə Taxtakörpü ərazisində məskunlaşmış Laçın rayonundan olan məcburi köçkün ailələri ilə birgə qeyd etdiyi gün onlara söz vermişdi: "...Bu, müvəqqəti yaşayış məntəqəsidir. Torpaqlarımız işğalcılardan azad olunandan sonra bütün köçkünlər üçün Laçında, Kəlbəcərdə, Ağdamda, hələ ki işğal altında olan digər torpaqlarda bundan da gözəl evlər tikəcəyik. Mən buna şübhə etmirəm..."

İndi tarixi torpaqlarımıza Böyük qayıdış başlayıb. Böyük qayıdışın ilk təməl daşı isə hələ 2017-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndində qoyulmuş, 2016-cı ildə Azərbaycan Ordusunun Aprel zəfəri ilə azad olunan bu Vətən torpağımız doğma sakinlərinin sevinclə qucaq açan ilk yurdumuz olmuşdu.

İndi tarixi torpaqlarımıza Böyük qayıdış başlayıb. Böyük qayıdışın ilk təməl daşı isə hələ 2017-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndində qoyulmuş, 2016-cı ildə Azərbaycan Ordusunun Aprel zəfəri ilə azad olunan bu Vətən torpağımız doğma sakinlərinin sevinclə qucaq açan ilk yurdumuz olmuşdu.

Yasəmən MUSAJEVA, "Azərbaycan"

19 il əvvəl verilən söz

Böyük qayıdışla gerçəkləşdirilir

mi 44 günə reallığa çevirdi, xalq olaraq taleyimizi bütövlükdə dəyişdi, məğlubiyyətdən Zəfər zirvəsinə qalxdıq, yüz minlərlə soydaşımız Vətəndə qorubçılıqdan qurtuldu.

"Hər zaman mənim gözlərimin önündə onlar idi"

"...Hər zaman mənim gözlərimin önündə onlar idi, nə qədər əzab çəkirdilər, nə qədər əziyyət çəkirdilər, amma sınımadılar, möhkəm durdular. Budur Azərbaycan! Budur Azərbaycan xalqı!"

Birinci vitse-prezident vəzirə həsər etdi

Qaçqın və məcburi köçkünlərin mənzil-məişət problemlərinin həlli istiqamətində Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban xanım Əliyeva da müstəsna xidmətlər həyata keçirib. Fəaliyyətində hər zaman əhalinin zəif müdafiə olunan təbəqələrinə həssaslıqla yanaşan Mehriban xanım qaçqın və məcburi köçkünlərin problemlərini də daim diqqət mərkəzində saxlayıb. Ən əlamətdar günlərdə, bayramlarda məcburi köçkünlərimizin yanında olub, onlara dəstəyini, qayğısını nümayiş etdirib. Özünün də vurğuladığı kimi, Mehriban xanım sosial problemlərin, xüsusilə də qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin çətinlikləri-

nin aradan qaldırılmasına xüsusi diqqətə yanaşır. O da təsadüfi deyil ki, Mehriban Əliyeva Birinci vitse-prezident vəzirəsinin ilk müşavirəsinə Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin yataqxanalarında müvəqqəti məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin köçürülməsinə həsər etmişdi. Məcburi köçkünlər üçün salınmış yaşayış qəsəbələri, "Qobu-1", "Qobu-2", "Qobu-3" layihəsinin təşəbbüsünü da Mehriban xanım olub, 2017-ci ildə Birinci xanımın iştirakı ilə onlardan ilkinin təməli qoyulub. Ümumiyyətlə, Qobu qəsəbəsində 3 layihədə toplam 3700-ə yaxın məcburi köçkün ailəsi yerləşdirilib.

Məcburi köçkünlərə 111-ci hədiyyə

2020-ci il mayın 28-də Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə məcburi köçkünlər üçün salınmış 111-ci yaşayış kompleksinin, Bakı-Qaradağ rayonunda 1336 məcburi köçkün ailəsi üçün salınmış "Qobu Park-3" yaşayış kompleksinin açılışı oldu. Müstəqillik gündüzdə məcburi köçkünlər qarşısında çıxışında İlham Əliyev mühüm bir məsələyə diqqət çəkdi. Dövlət başçısı xüsusilə vurğuladı ki, bütün Azərbaycan xalqı bilməlidir, bu sizin üçün müvəqqəti yaşayış yeridir. Torpaqlarımız işğaldan

azad ediləndən sonra biz bu gün hələ də işğal altında olan torpaqlarda buna oxşar gözəl binalar, şəhərciklər tikəcəyik, ermənilər tərəfindən dağılımış şəhərlərimizi yenidən quracağıq.

Yeri gəlmişkən, o məqamı da qeyd edək ki, həmin gün açılış olan "Qobu-3", həm də məcburi köçkünlər üçün salınmış sonuncu müvəqqəti yaşayış kompleksi kimi yaddaşlarda qaldı.

Çünki ondan sonra Azərbaycan dövləti keçmiş məcburi köçkün vətəndaşları üçün öz dədə-baba yurdlarında istə ocaq qurmağa başladı.

Biz bu torpaqlara qayıdдық

"...Mən həmişə deyirdim ki, gün gələcək, işğal altındakı torpaqlarımız azad ediləcək, biz bu torpaqlara qayıdacağıq və qayıtmışıq..."

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan xalqına söz verdiyi və sərəkərdə qətiyyəti ilə cəmi 44 gün ərzində həyata keçirdiyi kimi, indi biz torpaqlarımıza qovuşmağın xoşbəxtliyini yaşayırıq.

Vətən müharibəsinin qələbə ilə başa çatmasından dərhal sonra isə azad yurdlarımızda genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işlərinə start verilib.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə daimi həyatın var olması üçün möhkəm bünövrələr atılır, əhəmiyyətli layihələr gerçəkləşdirilir. 30 il ərzində işğalçı Ermənistan tərəfindən təmmilərdə qaldırılmış edilən ərazilərimiz sürətlə dəyişir, mənfur düşmə-

nin viran qoyduğu yurdlarımıza yeni nəfəs verilir. Burada əsaslı quruculuq tədbirləri həyata keçirilir, infrastruktur yenilənir, yollar çəkilir, tunellər salınır, beynəlxalq hava limanları tikilir. Eyni zamanda vəhşi ermənilərin illərlə divan tutduğu tarixi, mədəni, dini irsimiz bərpa olunur.

Azərbaycanın qısa zaman ərzində Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirdiyi böyük quruculuq işləri dünyada böyük heyərlə qarşılanır. Dövlət başçısının vurğuladığı kimi, dünya müharibələrinin tarixində savaşıdan sonra bu sürətlə heç bir yerdə quruculuq-bərpa işləri aparılmayıb və bu gün bu parlaq nümunənin əsasını Azərbaycan qoyur. Həm də ölkəmiz azad olunan torpaqlarda həyata keçirdiyi bu genişmiqyaslı işləri təkbaşına, heç kimdən kömək almada öz siyasi iradəsi və iqtisadi gücü, xalqımızın səfərbərliyi və milli həmrəyliyi sayəsində aparır.

Bir qorunulmuş Vətən ayrılığı bitdi

İndi tarixi torpaqlarımıza Böyük qayıdış başlayıb. Böyük qayıdışın ilk təməl daşı isə hələ 2017-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndində qoyulmuş, 2016-cı ildə Azərbaycan Ordusunun Aprel zəfəri ilə azad olunan bu Vətən torpağımız doğma sakinlərinin sevinclə qucaq açan ilk yurdumuz olmuşdu.

